

Gyarmati Gábor
Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem
gyarmati.gabor@zmne.hu

BOTOK A BIZTONSÁGTECHNIKÁBAN

Absztrakt

A biztonságtechnikai szakirodalmak viszonylag ritkán foglalkoznak a botokkal, mint kényszerítő eszközökkel, azok elméletével, szükségszerűségével, technikai fejlődésükkel. A cikk, tájékoztató jelleggel próbálja feltárni a botok kérdésével kapcsolatos értelmezéseket, jelenlétét a rendvédelmi, biztonságtechnikai területen.

The literature of safety and security technology deals relatively seldom with the theory and technical development of batons as less-than-lethal weapons. The paper, informatively, tries to solve the problems of interpretations arises from the classifications and the use of batons in police and safety fields.

Kulcsszavak: bot, gumibot, taktikai teleszkópos bot, vipera ~ staff, baton, tactical telescoping rod, viper

Bevezető

A botok jelen vannak a rendvédelmi szerveknél, a biztonságtechnikai szakterületeken és a mindennapjainkban, mégis képesek vagyunk nem a valós állapotuknak megfelelően téves következtetéseket levonni használatukról, alkalmazásukatól.

Rövid összefoglalón keresztül kívánom bemutatni e kényszerítő eszköz fejlődését, fajtáit, remélve, hogy tisztább képet alkothatunk a korunkban olyan elterjedt tévhitek sokaságában.

Az emberiséggel egyidejű használati tárgy, fegyver a bot.

Az ősembertől kezdve az ember minden eszközt megragadott, ha a javak, kincsek, földterület, nők, hatalom megszerzése volt a cél.

Kevés olyan eszköz (fegyver) van az emberiség történetében, amely ilyen régóta uralná az alkalmazás e széles spektrumát.

Az ember kezdetben egyaránt támadó és, vagy védekező céllal vehette kézbe a letörött fadarabot, mely a kéz eredményes, és a fizikai behatásoknak lényegesen ellenállóbb meghosszabbításának bizonyult. Innen már csak egy lépés volt, hogy a botot saját maga törje le és valamilyen eszközzel, az ő igényei szerint alakítsa. Érdekes módon ez az eszköz az egész emberi

fejlődésen keresztül minimális változásokon ment keresztül, csak a felhasznált anyagok területén mutat változatosságot.

Az egyszerű bot, bunkó egy célt szolgált: a kezelőjének karjának meghosszabbításával, annak izomerejének megnövelésével, ütéssel az ellenségében, céltárgyban kárt tegyen.

A botot alkalmazó szándéka szerint nem csak az ölés (fegyver) lehetett a cél, hanem csak a harc képtelenné tétel (nem halálos fegyver). A vándor a botjára nemcsak támaszkodhatott, hanem a támadó szándékú személyek, állatok (kutyák) ellen fegyverként is használhatta. Ez szinte az egész föld minden szegletében hagyományos formákat öltő fegyver a későbbiekben sok más funkcióval is fel lett ruházva. Hatalmi jelkép: marsallbot, vezéri buzogány, király buzogány, vajda bot, bírói pálca. Munkaeszköz, használati tárgy: pásztorbot, ültetőfa (tonfa). Vallási jelkép: pápa botja. Sporteszköz: baseballütő, golfütő, biliárd dákó. Kínzó, büntető eszköz: megbotozás, vesszőzés, keréketörés eszköze, stb.

A fenti eszközökben egy a közös mindegyikkel lehet ütni, fegyverként alkalmazni.

Mi is az a bot?

A bot eredeti jelentése alapján: ág, ágbog, csomót fán, tuskót, bunkót jelentette, azon kívül ősi magyar férfinév is volt. [1] A Magyar Néprajzi lexikon alapján a gyaloglást biztonságosabbá tevő, megmunkált, megformált husángot hívják botnak. [2]

Természetesen nem csak egyszerűen botnak nevezték a történelem során, hanem a következő elnevezésekkel is találkozhatunk, a teljesség igénye nélkül: pálca, husáng, karó, suharc, istáp, suhatag, csivatag, dögönyeg, füttykös, siláp, dorong, tuskó, furkó. Továbbá: fejes bot, tollas bot, hadi bot, háromszegű bot, káka, szeges bot, kádárkolbász, szürkebarát, vipera.

A magyar néprajz területén megfigyelhetjük a néptáncokban az úgynevezett „eszközös táncokon” belül, botos táncokat, „botolókat”, melyek a bottal való vívást, küzdelmet ülteti át a néptáncba, mint a férfiak bottal való harc képességük, ügyességük bemutatásának egyik módját.

A néptáncban a botoló táncokat általában párbajszerű formában két férfi táncolja, a botot, mint fegyverként kezelve.

A táncfolyamat során minden eszközmozgással a harcszerűséget mintázza. Az egy és kétkézi elhárító forgatások, a támadó ütés, vágás, döfés, védekező állás, továbbá közelítés, cselvetés, támadás, visszavonulás, lassú lépések, előre, hátra mozgások, ugró, forgó és guggoló-térdelő mozdulatokból felépülő tánc szinte a valós harcból merített mozdulatsorok. [3]

A néprajz (és nem csak a magyar) számos gyerekjátékot említ mely a botos küzdelem, vadászat elemeit tartalmazza. Az egyik érdekes a dobófa, mely funkcióját tekintve nem csak ütésre, hanem kisebb erdei-mezei vadak (nyúl, fácán, őz) elejtésére szolgált. A rövid 50-70 cm-es botot megpörgetve eldobva, annak találati valószínűségét megnövelve lehetett elejteni a vadat. A közelmúltban az aratók - arató és cséplőgépről dobva a szerszámkészlet kis feszítővasát- még így is kiegészítették a családi éléskamrát egy kis vadhússal.

Egy jellegzetes fegyver a buzogány az egyszerű bot egy módosulata (1.ábra). A buzogányok legkorábbi fegyverként történő ábrázolása egy XI. századi Bayeuxi szőnyegen látható, de régészeti leletek igazolják az őskori, ókori használatát is. A XIV. századtól rendkívül elterjedt fegyverre vált.

1.ábra.

Tollas buzogány, tollas bot (Szerző saját felvétele)

A klasszikus botformától csak annyiban különbözik, hogy végén egy buzogányfej található melynek kialakításában csak a fantázia szabott határt, ennek célja a bot ütésének a céltárgyon okozható sérülés hatásmenővelése volt.

A buzogány bizonyos rangjelző tulajdonságokkal is bírt: hadnagyi, vezéri, fejedelmi buzogány, stb. [4]

Minden népnek megvolt a maga botos harcmódora, melyek tudományát évszázadokon keresztül átszarmaztattak apáról fiúra a közösségek.

A föld szinte minden országában a pásztorok bottal védik meg jószágukat vadtól, rablótól. Afrikában az ugandaiak két hosszú pálcaszerű bottal vívnek, a maszajok lándzsájuk mellett bunkós végű botjukkal védik ember és állat ellen javaikat, Amerikában egyes indián törzsek is hasonló eszközöket használtak. Európában, Franciaországban alakult ki lényegesebb kultúrája a botos küzdelemnek. A távol-keleten alakult ki a talán legkifinomultabb formája a bottal vívott harcnak. Az indonézek jellegzetes hosszúbot vívást alkalmaznak, a kínaiak a toya, kuen nevű ugyancsak hosszúbot technikát a Ta sheng pi kua men iskola vitte tökélyre.

Kínában a Ming dinasztika idején a XIV-XV. században könyvet írtak a bot harci alkalmazásáról. Japánban a Kínából átvett harcművészetek alapján terjedt el a botos harcmódor. Itt bo-nak nevezik a botot és 30 cm-től a közel 2,8 méteresig más-más méretben alkalmazták a harcra, ezek keresztmetszete nem csak kör, hanem hat-, nyolcszögűek is voltak. [5]

A botok fegyverré alakulásának egyik mozgató rugója az eszköz egyszerűsége és hatékonysága a másik, hogy bizonyos korszakokban a dolgozó (jobbágyság, rabszolgák) rétegek részére meg volt tiltva a fegyverek tartása, birtoklása, ezért minden tárgyat fegyverként is használtak, elsősorban a szerszámaikat, hétköznapi tárgyaikat.

Napjainkban a bot ugyanúgy jelen van, mint a múltunkban. Elsősorban a rendvédelmi szervek alkalmazásában találkozhatunk velük, mint kényszerítő eszköz, nem halálos fegyver, vagyis alkalmazása során nem az emberi élet kioltása a cél, hanem az intézkedés alá vont személy harcképtelenné tétele (ez nem azt jelenti, hogy ne lehetne vele embert ölni).

A XX. század botjai sem mutatnak egységesebb képet mind évszázadokkal ezelőtt. Az új anyagok elterjedésével háttérbe szorulnak a természetes anyagok (fa, bőr, csont, szárított hús – bikacsök-) és felváltotta a gumi, műanyag, fém és ezek kombinációja, továbbá kiegészítő funkciókkal látták el (tükör, üvegtörő, csuklószíj, gázspray, lámpa, stb.)

Miután az egyszerű botot kihegyezték, éles, hegyes követ rögzítettek, a későbbiekben fémhegygel látták el, akkor már elveszítette a régi jellegét és már egy teljesen új fegyverként kezdett funkcionálni.

Számos országban, napjainkban is a klasszikus fából készült bot a legelső és legalapvetőbb fegyver, amit megragadnak az emberek (2. ábra)

2. ábra.

Afgán nők bottal „felfegyverkezve”

(www.smh.com.au/ffximage/2007/05/21/Jamia_Haf, 2009. március 19)

Sok államban a rendvédelmi szereknél nincs egységesítve az alkalmazásra kerülő bot, mindent annak tekintenek ami megfelelő szilárdságú alakú és méretű (3., 4. ábra)

3. ábra.

Indiai botok

(www.newshopper.sulekha.com/photos/slideshow/others/521221.htm 2009.03.19.,
fotó: Mukhtar Khan)

4. ábra.

(www.daylife.com/photo/04juaJg9MYfmG , 2009.03.19. AP Photo, Fotó: Channi Anand)

A modern világ is szereti a tradicionális dolgokat.

5. ábra.

Basra-i intézkedés

(www.tribuneindia.com/20040330/world.htm, 2009.03.19. Fotó: Reuters)

Az 5. ábrán tisztán látszik a klasszikus esztergált fa bot, melyet „rendfenntartási” feladatokra alkalmaz a brit katona.

A bot legalapvetőbb funkciója az ütés. Ütni az ellenségre megfelelő időben olyan helyre, akkorát, hogy annak ellenállását megtörje. Továbbá alkalmazható támadás elhárítására és egyéb kényszerítő fogások, egyéb kiegészítő feladatok (üvegtörés, feszítés, stb.) ellátására.

Az egyik legfontosabb biztonságtechnikai szempont, hogy célterületnek, elsősorban a test izomzattal teli részeit kell tekinteni. Kerülni kell a gége, fej, has, derék, gyomor, nyak, ágyék, stb. célterületként történő alkalmazását.

„Klasszikus” gumibotok

6. ábra.

(Szerző saját felvétele)

A mai modern „gumibotok” többsége (6.ábra), nem gumiból, hanem nagy szilárdságú és keménységű, viszont rugalmas műanyagokból készülnek.

Méretben, kialakításban nagy választékot vonultatnak fel a gyártók. Általános kialakítása: ergonómikusan kialakított markolat, kézvédővel, markolat végén fűzőlyukkal a csuklóra erősítést biztosító szíj részére, különböző hosszúság a különböző jellegű felhasználói körök részére (járőr, tömegoszlatás, lovasjárőr, stb.). Az eszközt általában a derékszíjra, hevederövre, rögzítik a viselés során, mely nem minden esetben és mozgásnál célszerű. Akadályt jelenthet gépjárműbe történő ki- és beszálláskor, futáskor, akadályok leküzdésekor és egyéb a megszokott tevékenységénél.

Tonfa vagy tu-i fa

7. ábra.

(Szerző saját felvétele)

Az eredeti távol-keleti tonfák 40-50 cm-es két végén keskenyedő, szögletes keresztmetszetű fák voltak, melyeknek egyik végétől 8-10 cm-re merőlegesen egy fogantyúval voltak ellátva. A küzdősportokban páros alkalmazása terjedt el, de a modern világban a rendvédelmi szervek csak egy darabot alkalmaznak.

Használat közben alaphelyzetben az alkarhoz simul, így védi azt (a sai-hoz hasonlóan) a védéstechnikák végrehajtásakor. Támadáskor - ellentámadáskor nagy erővel innen csaphatják ki, de alkalmazzák klasszikus ütésre, szúrásra is.

A fegyver sokoldalúsága közismert, ma már a legtöbb ország rendőreinek alapfelszerelése.

A tonfánál is jelentkeznek a gumibot viselésénél tapasztalható akadályozó tényezők, melyeket a gyártók különféle megoldásokkal kívánják kiküszöbölni. Az egyik legegyszerűbb megoldás a két részes, összecusukható változat (8., 9. ábra), mely egy gyors mozdulattal kinyitható. Összecusukása a biztosítógomb benyomása után könnyen végrehajtható.

8. ábra. tonfa összecusukott állapotban

9. ábra. Tonfa nyitott állapotban

(Szerző saját felvételei)

Taktikai teleszkópos bot

Jelenleg a legvitatottabb, viszont kétségkívül a legkorszerűbb bot a taktikai teleszkópos bot (10. ábra). A magyar médiázsongon szerint „vipera”-ként emlegetett eszköz mind anyagában, mind kialakításában csúcstechnikát képvisel.

10. ábra.

F16B, F21B, F26B, F31B típusú ASP taktikai teleszkópos botok (Szerző saját felvétele)

A taktikai teleszkópos bot lényegében több, egymásba csúsztható kúpos végekkel ellátott elemből álló eszköz, melynek kinyitott állapotában való rögzítését az elemek között az úgynevezett kúpos önzárás elvét alkalmazzák (11. ábra).

11. ábra.

ASP 21" taktikai teleszkópos szétszerelt állapotban (Szerző saját felvétele)

A közelmúlt aktuális hazai eseményei, zavargásai ráirányították a közélet szereplőinek figyelmét a taktikai teleszkópos botra, melyek szinte misztikus tulajdonságokkal ruházták fel.

Fémről készült, (alumínium, nikkel-króm ötvözet) üreges kivitelű, összecukható bot egy eszközben egyesíti az alkalmazás közbeni nagy szilárdságot, megbízhatóságot, különböző opciókkal történő bővíthetőséget és a kisebb méretben történő viselés lehetőségét.

Az Amerikai Egyesült Államokból átvett eszköz a nyugati világban sem örvend egységes elnevezésnek. Különböző elnevezésekkel lehet találkozni: Tactical Baton (ASP) [6], Telescopic Expandable Steel Baton, Extendable Baton (ESP) [7], Collapsible Baton, Steel Baton, Telescopic Stich, Autolock Baton (Monadnoch) [8], Short Baton. A fentiek után a magyar vipera fantáziánév igencsak puritánként és egyben hatásvadásként hathat.

A gyártók szinte mind azonos elvi felépítést alkalmaznak a taktikai botjaik kialakításban.

A cégek általánosan alkalmazzák a 16", 21", 26", 31" (406 mm, 533 mm, 660 mm, 787 mm) méret kínálatot, és a méretkínálatonkénti könnyebb (alumínium ötvözet) és nehezebb tömegű (acél) változatot (természetesen a kínálatuk ennél szélesebb). A fenti méretek az alkalmazott gumibot méreteknek megfelelőek.

Minden cég igyekszik kitűnni egyes sajátosságokkal, különböző csúszásmentes, ergonómikus markolat kialakításokkal, a botra felszerelhető praktikus és a használatot nem befolyásoló esztétikai opciókkal.

Monadnoch cég egy elég jelentős méretű hatásvédelem botvéggel forgalmazza az eszközeit. Ezek a botok jellegüknek köszönhetően inkább a régi idők buzogányaira emlékeztetnek (12., 13., 14. ábra).

12. ábra.

Monadnoch Classic Friction Lock Baton

([www.batons.com/products/ Classic Friction Lock Baton](http://www.batons.com/products/Classic%20Friction%20Lock%20Baton), 2009. március 19.)

13. ábra.

Monadnoch Autolock Jr. Baton

([www.batons.com/products/ Autolock Jr. Baton](http://www.batons.com/products/Autolock%20Jr.%20Baton), 2009. március 19.)

Továbbá számos gyártó alkalmazza a kézvédővel ellátott markolatrészt is.

14. ábra.

Monadnoch Autolock Defender Baton

([www.batons.com/products/ Autolock Defender Baton](http://www.batons.com/products/Autolock%20Defender%20Baton), 2009. március 19.)

A taktikai teleszkópos bot kialakítása révén, szinte felkínálja a lehetőségeket, hogy számos opcióval kiegészíthessük.

Az egyik – talán „legelterjedtebb” felhasználási módja a taktikai tükörtartóként történő alkalmazás (14. ábra).

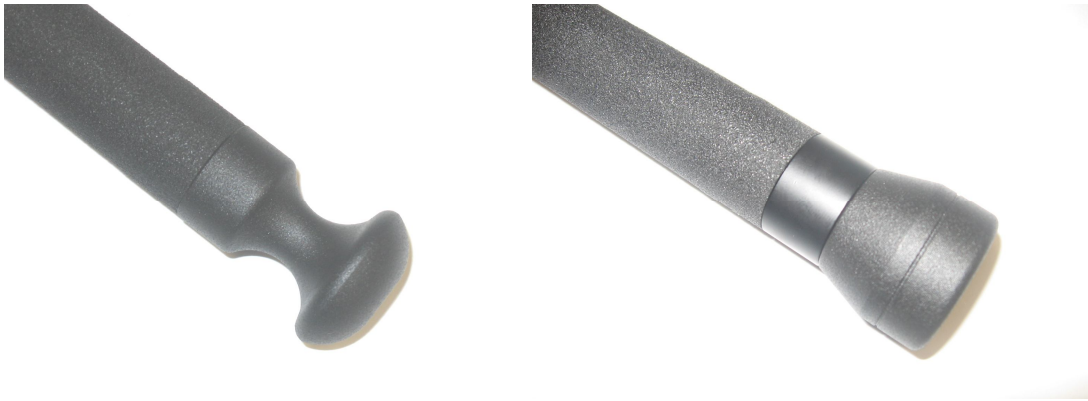

15. ábra.

ASP taktikai teleszkópos bot, tükörrel (Szerző saját felvétele)

A fenti ábra szerint egy domború tükör kerül rögzítésre klipszes megoldással a taktikai teleszkópos bot végére, mely praktikus alkalmazható, fedezékből történő kitekintéshez, gépjárművek nehezen megfigyelhető részeinek vizsgálatára, stb.

A zárócsavar helyére felhelyezhetők különböző funkciójú zárócsavarok. Az ergonomikusan kialakított, a kéz lecsúszását megakadályozó zárócsavar megakadályozza a bot kézből történő kicsúszását (16. ábra).

16. ábra.

ASP ergonomikus zárócsavarok (Szerző saját felvétele)

Az üvegtörésre alkalmas kerámiatüskékkel ellátott zárócsavar látható a 17. ábrán:

17. ábra.

ASP üvegtörő, ergonomikus zárócsavarral (Szerző saját felvétele)

A kerámiatüskés zárócsavar elsősorban gépjármű szélvédők törésére lett kifejlesztve. A hegyes tüskék által viselés közbeni sérülések elkerülése érdekében úgy lett kialakítva, hogy az eredeti zárócsavar védőkupakként ráhelyezhető. A beépített lámpával ellátott zárócsavar látható a 18. ábrán.

18. ábra.

ASP Tactical Triad zárócsavarra épített lámpa (Szerző saját felvétele)

A nagy fényerejű lámpa alkalmazható hagyományosan világításra éjszaka és rossz látási viszonyok között, továbbá eredményesen alkalmazható az intézkedés alá vont személy látásának zavarására.

A lámpa különböző üzemmódokkal rendelkezik: folyamatos fehér fény (Constant-On), villogó (Alert-Strobe) és a nemzetközi SOS fényjel üzemmód [10].

19. ábra.

ASP Tactical Defender beépített gázspray
(Tactical Baton ASP Instructor Certification (AIC) Course Syllabus, Appleton, 2006)

A markolat meghosszabbításában, a zárócsavarra épített foglalatba OC gáz használatára alkalmas gázspray (19.ábra) került kialakításra.

20. ábra.

(www.tacticaloptions.com/img_item_thumb/ASP52914.jpg, 2009.03.19.)

A csuklósíj lehetővé teszi, hogy az alkalmazás során ne lehessen elejteni a botot, továbbá nehezebben megszerezhető legyen az intézkedés során illetéktelenek részére.

Az első taktikai teleszkópos botok egyik hátránya, hogy az összecsuksást csak a bot végének, kemény felülethez történő erőteljes ütésével lehet végrehajtani (ez egy olyan helyiségben ahol muzeális értékű intarziás parketta van, kifejezetten kellemetlen lehet a későbbiekben).

A gyártók gyorsan reagálnak az ilyen irányú észrevételekre, ezért létrehozták az oldható rögzítést (LEVERLOCK-rendszer), mely leegyszerűsítette a botok összecsuksását. Egyszerű elfordítás után már összecsuksatható a bot, mely viszont semmilyen hátránnyal nem rendelkezik a bot alkalmazása során (21. ábra).

21. ábra.

ASP-Leverlock taktikai teleszkópos bot (Szerző saját felvétele)

A kiképzés fontossága

A cégek saját kiképzési rendszerrel támogatják a taktikai teleszkópos bot alkalmazókat. Hazánkban 2009. februárjában végrehajtott AIC (ASP Instructor Certification) [9] tanfolyam keretén belül tapasztalhattuk, hogy a gyártók (esetünkben az ASP) a legalapvetőbb ismeretanyag elsajátításával kívánják elérni a legideálisabb alkalmazási feltételeket.

Semmi felesleges, bonyolult, látványos technikát nem tartalmaz a kiképzés tematikája, csak a legszükségesebb ütésekkombinációkat, melyek a leghatásosabb eredményt produkálják.

A kiképzésen elhangzik, hogy semmi különleges és meglepően új dolgot nem tanítanak, csak azt ami a legletisztultabb, leegyszerűsödött, gyakorlatban is eredményesen bevált technika.

Nagy hangsúlyt fektettek az intézkedési folyamatba történő beillesztésről. A kényszerítő eszközök tevékenység során történő alkalmazási sorrend országonként eltérő. A cégek ajánlásokat tesznek a bot alkalmazására különböző szituációkban. Oktatásuk alapját a rendőrségi és rendvédelmi szervek által kidolgozott, gyakorlati tapasztalatokra épülő tematika alapján épül fel.

A botok eredményes és szabályos alkalmazása – és most függetlenül a bot típusától – a kiképzés szintjének megfelelően növelhető.

A taktikai teleszkópos botokkal szembeni tévhit

A médiának nem minden esetben áll rendelkezésre megfelelő szintű ismeret annak érdekében, hogy a közvéleményt szakszerűen, a valóságnak megfelelően tájékoztassa a taktikai teleszkópos botokat illetően. A közelmúlt eseményei révén előtérbe kerültek a taktikai teleszkópos botok, azok alkalmazása, melyek során nagyon sok árnyc vetődött erre a kiváló eszközre. Ez az eszköz bármennyire is misztikus és modern, akkor is funkcióját tekintve egyszerű botnak tekinthető.

A nem megfelelő alkalmazástól eredeztethető a negatív visszhang.

A bot kialakítása és anyaga maga után vonja, hogy ugyanakkora ütőerő esetén egy hagyományos gumibotnál szemben komolyabb sérülést lehet vele okozni. Ellenben a tervezők szándéka nem a sérülések súlyosságának a növelése volt, hanem az eszköz könnyű alkalmazhatóságának (lásd az alkalmazható opciók), hatásosságának (kisebb erő kifejtéssel a gumibot hatásának elérése), viselhetőségének modernizálása.

Az taktikai teleszkópos botot alkalmazó személyek gondos kiválasztása és a magas szintű kiképzése a megoldás a negatív megítélés megfordítására.

Mag-lite lámpák

Az eredetileg az USA-ban a rendőrség részére kifejlesztett lámpa, anyagminőségét, kialakítását tekintve tökéletes kényszerítő eszköznek bizonyult. Egy 4 db D (Góliát) elemet tartalmazó lámpa 380 mm hosszával, 40 mm-es vastagságával 1000 g-os tömegével, tekintélyes tulajdonságokkal rendelkezik (22. ábra). A lámpát számos méretben (2-3-4-6 elemes változatban) készítik. Alaprendeltetése természetesen nem a bot funkció, de teljes mértékben, nem titkolt céllal, jól alkalmazható kényszerítő eszközként [11].

22. ábra.

MAGLITE 4D Cell elemlámpa (Szerző saját felvétele)

Különleges botok

Sokkolóval egybeépített bot látható a 23. ábrán.

23. ábra.

Stun Master Telescopic Baton

(www.stingerdefense.com/stun-master-telescopic, 2009.03.19.)

Első alkalmazási terület az állattartásban, elektromos ösztökként volt szarvasmarhatelepeken, ahol az ütlegelést volt hivatott kiváltani. A rendvédelmi szervek eredményesen alkalmazzák számos országban.

Gázspray-vel egybeépített gumibot a magyar rendőrségnél, határőrségnél is rendszerben volt, de szerkezeti felépítésének köszönhetően a gázpalack nyélben történő elhelyezkedése folytán annak nyakrészében keresztmetszet gyengülést okozott ahol erőteljesebb ütéskor (főleg hideg időjárási viszonyok között, amikor a gumi, műanyag megkeményedett) könnyen eltört, továbbá a gázpalackoknál szivárgást is tapasztaltak. A fenti okok miatt rövidesen kivonásra kerültek.

Küzdővilla felépítésű bot látható a 24. ábrán. Ez egy távol-keleti harci eszköz modernizált változata, mely ötvözi a taktikai teleszkópos bot előnyeit a küzdővilla előnyeivel. Nem kifejezetten bot jellegű fegyver.

24. ábra.

(www.selfdefence.com/police/batons/pab.htm, 2009.03.19)

Ezeket túl a kardlap, kerékanya kulcs, kormányzár, asztalláb, szekrényfa, vízvezetékcső stb., mind olyan eszköz (a teljesség igénye nélkül) amelyeket botként használtak, használnak, használni fognak az emberek

A bot viselése

A bot viselése jelenti alkalmazójának a legtöbb problémát. A hosszú (nem összecusukható) botok ruházathoz rögzítve történő viselése során is akadályozhatja viselőjét bizonyos mozgások során (futás, mászás, ugrás, gépjárműbe történő, be illetve kiszállás, stb.).

Az egyik legegyszerűbb viselése kézben tartva, esetleg bőrszíjjal csuklóra rögzítve, de ez a hordmód nem zárja ki a fent említett akadályokat. Az első praktikusabb viselési módok a derékszíjra, heveder övre rögzíthető bottartók, amik viszont csak a viselést könnyítik meg. Az igazi viselhetőséget, alkalmazhatóságot szempontjából az összecusukható, teleszkópos taktikai botok speciális hordtokjai jelentik (25. ábra), melyek kis méretük, állíthatóságuk révén minimálisra csökkentik szabad mozgás akadályozását. Továbbá az összecusukott, hordtokban viselt taktikai teleszkópos bot nem kelt fenyegetettség érzést a békés állampolgárok számára.

25. ábra.

Különböző típusú (ASP) hordtokok (Szerző saját felvétele)

A cikk a teljesség igénye nélkül kívánta bemutatni a botok szerepét a biztonságtechnikában (napi életünkben). Minden tiltás ellenében minden háztartásban, személygépkocsiban lesznek olyan eszközök (botok), melyek önvédelemre, támadásra alkalmasak lesznek.

Felhasznált irodalom:

- [1] Pallas nagylexikon, www.mek.niif.hu/00000/00060/html/pallas13.htm, 2009.03.21.
- [2] Néprajzi lexikon, www.oszk.hu/02100/02115/html/1-444/html, 2009.03.21.
- [3] Magyar néprajz VI. Népzene, néptánc, népi játék, Akadémia Kiadó Budapest, 1990
- [4] Dr. Kalmár János: Régi magyar fegyverek Natura Kiadó Budapest, 1971
- [5] Dr. Ujvári Miklós: A délkelet- ázsiai harci művészetek Budapest, 1986
- [6] www.asp-usa.com/products/tacticalbatons Letöltés 2009.03.21
- [7] www.esp-baton.com/euro-security.info/batons.htm Letöltés: 2009.03.21.
- [8] www.batons.com/products.aspx Letöltés: 2009.03.21
- [9] Tactical Baton ASP Instructor Certification (AIC) Course Syllabus, Appleton, 2006
- [10] ASP Catalog 18, 2005
- [11] www.maglite.hu/dcell.htm Letöltés: 2009.03.21